

Transnistria

Am ales sa evidentiem, în mod special, cazul Transnistriei, regiune separatista a Republicii Moldova, aflata în imediata apropiere a României si Uniunii Europene.

Suntem initiatorii, în cursul anului 2005-2006, a unui proiect „East- East” prin care am realizat, în parteneriat cu consortii din Republica Moldova si Ucraina, un proiect de solutionare a chestiunii nistrene bazat pe reconstructia statalitatii, punând accent pe asumarea angajamentelor (commitment oriented) si costurilor de catre actorii din regiune, din cadrul trilateralei România - Republica Moldova - Ucraina. Efectul acestui proiect a fost elaborarea, în Parlamentul Republicii Moldova, a legilor speciale privind statutul special si derularea reintegrării regiunii nistrene în spatiul aflat sub controlul autoritatilor legitime.

Din punctul de vedere al capacitatilor si capabilitatilor României de a aduce valoare adaugata acestui deziderat, ele au fost recunoscute în orice moment. Valoarea adaugata se bazeaza atât pe limba comuna, spiritualitatea si cultura comuna cât mai ales pe elementele de buna cunoastere a spatiului si comportamentelor din regiune, de pe ambele maluri ale Nistrului.

Totusi, trebuie sa recunoastem ca tara noastra este supusa unor limitari ale actiunii si implicării de catre autoritatile de la Chisinau si Tiraspol, prin acutizarea relatiilor bilaterale si tentativa de invocare a unor responsabilitati imaginare în conflictul nistrean, inclusiv de catre autoritatile comuniste, aflate astazi la conducerea Republicii Moldova.

Din punctul nostru de vedere, am avut numeroase consultari si actiuni de early warning în legatura cu actiunile si activitatile statelor Uniunii Europene în regiune. În egala masura, am recomandat actiuni si activitati menite sa întareasca legaturile cetatenilor din regiunea separatista cu autoritatile legitime ale Republicii Moldova, atasamentul fata de valorile occidentale, cunoasterea acestor valori si a modului de desfasurare a unei vietii normale si formule de coagulare a unor dorinte, optiuni si actiuni ale acestor locuitori.

Trebuie sa remarcam, astazi, actiunile Uniunii Europene, ale statelor membre ale UE si ale SUA, într-o serie de dezvoltari pozitive pe directia masurilor de crestere a încrederii în regiune, prin investitii de infrastructura absolut utile micilor comunitati, prin actiuni directe, cu continut profund simbolic, în comunitati locale, chiar în absenta unei coordonari reale si vizibile.

Aceste elemente individuale au evitat reactii de respingere în regiune, precum cele ce ar fi fost generate de catre autoritatile legitime de la Chisinau sau de o implicare similara, directa, a Bucurestiului. Efectele sunt evidente deja în domeniul cresterii valorii simbolice a UE si a consolidării treptate, pas cu pas, a puterii „soft” a Uniunii în regiune.

Trebuie remarcat ca efectele sunt cu atât mai vizibile cu cât, în momentul de fata, ele se suprapun pe o fereastră de oportunitate pentru UE, generata, pe de o parte, de lipsa sprijinului la fel de sustinut ca odinioara al Federatiei Ruse în regiunea separatista (pe fondul dificultatilor proprii în fata crizei economice), dar si ca urmare a efectului economic dezastruos al crizei gazului si a efectelor cumulate ale crizei economice globale. De aceea, credem ca este momentul oportun ca Uniunea Europeana sa preia initiativa în regiune atât direct, cât si folosind capabilitatile oferite de România si de propriile resurse în domeniul OSINT. Iar lectiile învățate se pot extinde fericit în toata

regiunea Marii Negre Extinse, aflata într-o situatie similara de deficit de proiect, de crestere a anarhiei institutionale, combinata cu tendinte centrifuge ale populatiei si politicianilor statelor din zona.